

TAMPERE

Eteläisen kantakaupungin vaiheyleiskaava - valtuustokausi 2025–2029

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 25.3.2026

Päivitys 31.8.2026. Kaavan aluerajauksen laajentaminen koskemaan Lakalaivaa.

Kaupunkiympäristön palvelualue / Yleiskaavoitus

Kuva Laura Paronen, Visit Tampere

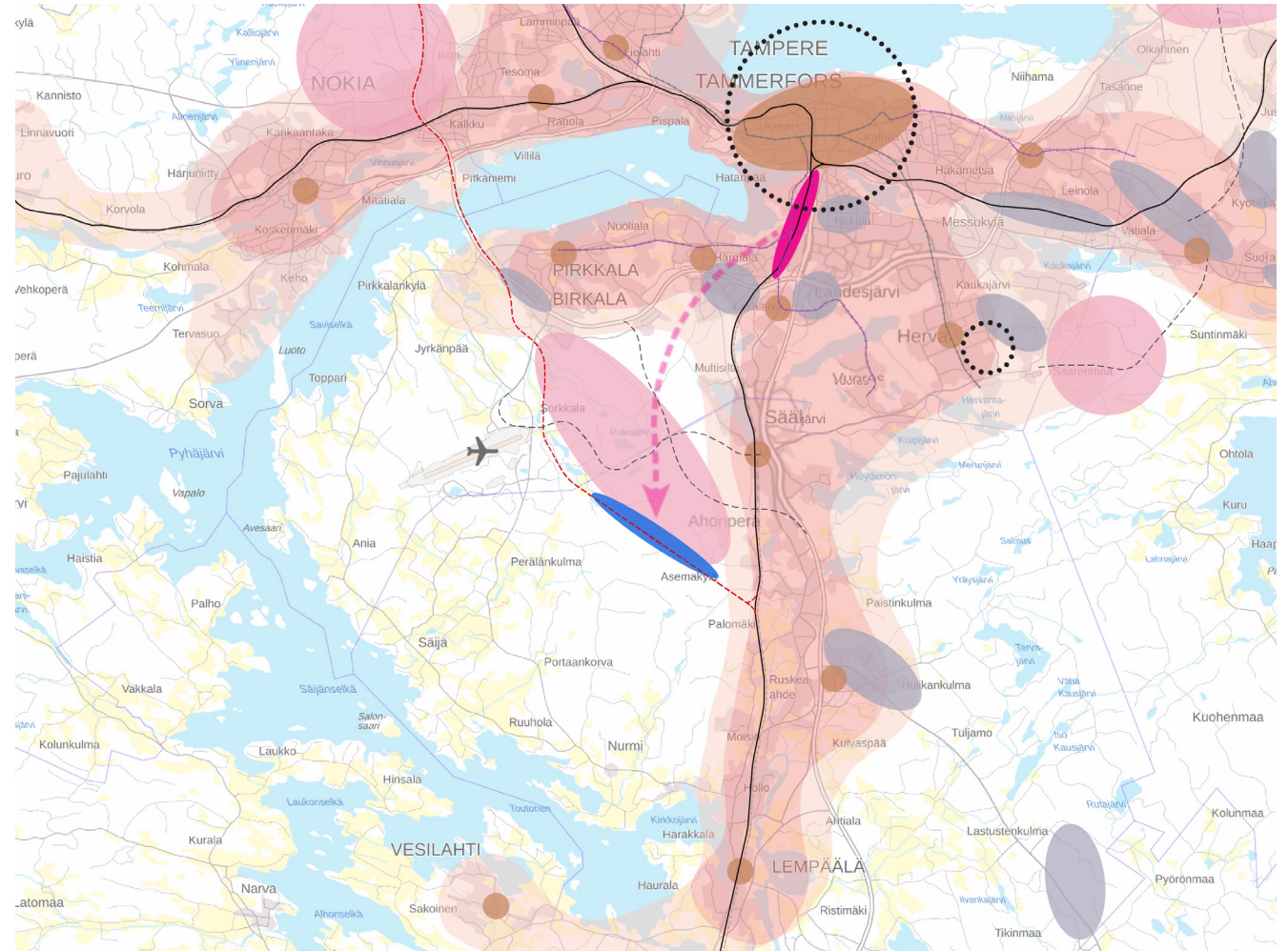
Sisältö

Johdanto	3
Tarve yleiskaavalle	4
Kehitystavoite maakuntakaavasta	4
Muutos vaatii laajaa yhteistä näkemystä ja yhteistyötä.....	5
Muutoksen aikajänne ja vaiheittaisuus	5
Voimassa oleva yleiskaava on strateginen	6
Yleiskaavatilanne	6
Vaiheyleiskaava-alueen sijainti ja lähtökohdat	8
Aluerajaus ja nykytilanteen kuvaus	8
Tavoitteet, selvitykset ja vaikutusten arviointi	9
Vaiheyleiskaavan tavoitteet.....	9
Laadittavat selvitykset ja suunnitelmat	11
Vaiheyleiskaavan toteuttamisen vaikutusten arviointi.....	11
Vaiheyleiskaavaa ohjaavat asiakirjat ja suunnitelmat	12
Suunnittelun vaiheet, aikataulu ja osallistuminen	14
Suunnittelun vaiheet	14
Aikataulu.....	15
Osalliset ja osallistumismahdollisuudet.....	16
Viestintäkanavat ja kaavapalautteen lähettäminen	17
Yhteystiedot	18

Johdanto

Vaiheyleiskaava edistää järjestelyratapihan alueen ja sen ympäristön muuttumista tiiviiksi, vehreäksi ja monipuoliseksi kaupunginosaksi, jossa liikkuminen on sujuvaa.

Tampereen ydinkeskustan eteläpuolelle laadittava vaiheyleiskaava tukee tavoitetta laajan maankäytön muutoksen käynnistämiseen nykyisellä järjestelyratapiha-alueella ympäristöineen. Tavoitteena on tiivis, monipuolinen ja kestävä liikunnan kaupunkialue, johon voidaan sijoittaa tuhansia uusia asukkaita, työpaikkoja ja palveluja. Suunnittelulla vastataan kaupungin sisäänpäin suuntautuvaan kasvuun, raitiotiehen tukeutuvaan kehitykseen ja valtakunnallisesti merkittävään eteläiseen kasvusuuntaan, jotka kytkeytyvät uusiin logistisiin yhteyksiin, rataverkon kehittämiseen sekä Pirkkalan ja Vuoreksen raitiotieihin. Vaiheyleiskaava varmistaa osaltaan muutoksen hallitun etene-
misen, ohjaa tulevaa asemakaavoitusta sekä tukee kaupungin elinvoimaa, saavutettavuutta ja pitkän aikavälin strategisia tavoitteita.

 Vaiheyleiskaavan alue, jolla sijaitsee nykyinen järjestelyratapiha

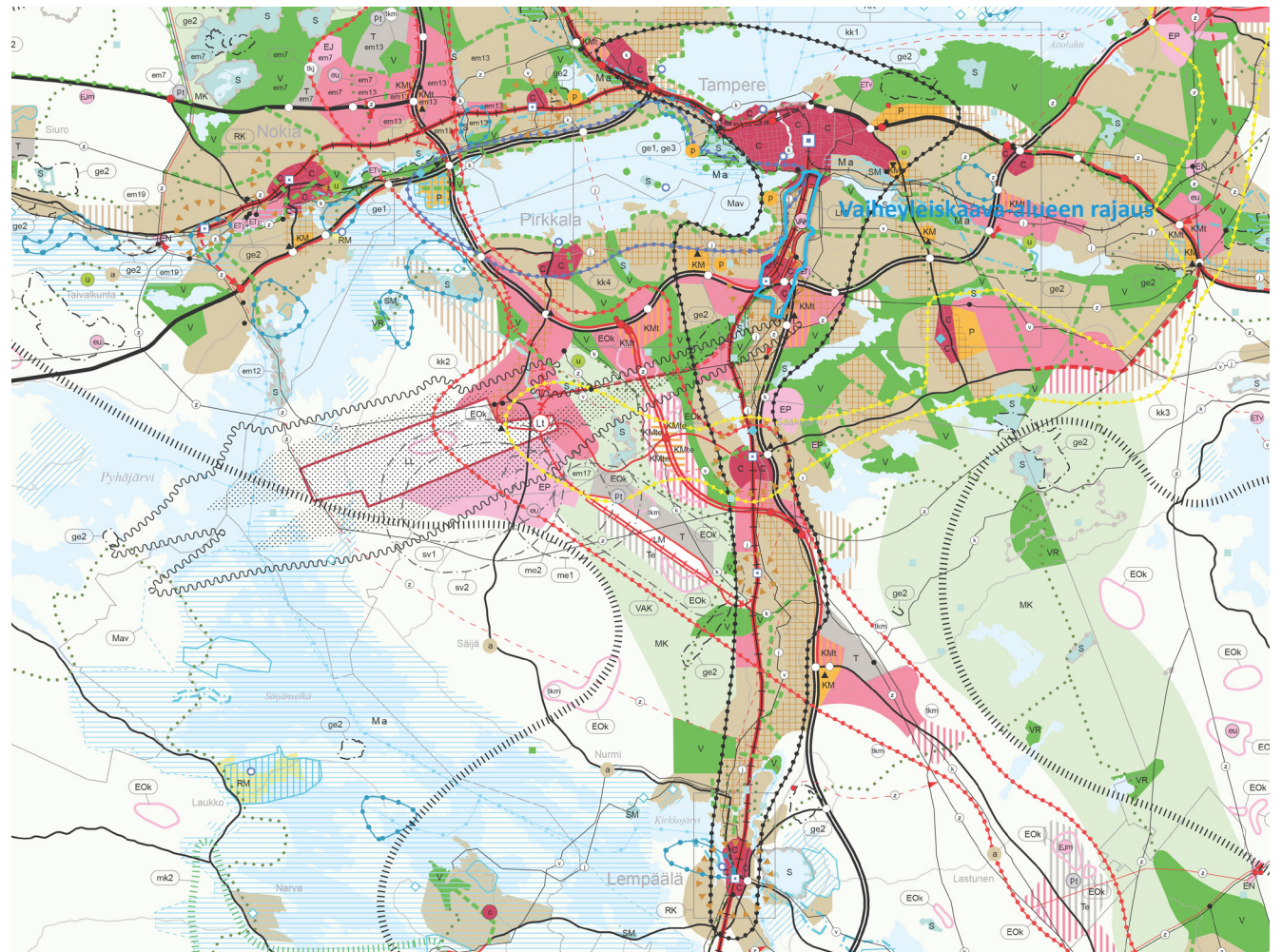
 Maakuntakaavan mukainen varaus uudelle ratapihalle sijaitsee Lempäälän ja Pirkkalan rajaseudulla

Tarve yleiskaavalle

Yleiskaavalla varaudutaan pitkän aikavälin muutokseen, jossa järjestelyratapiha siirtyy toisaalle ja alue vapautuu muuhun käyttöön. Vaiheyleiskaava konkretisoi strategisen yleiskaavan toteuttamista.

Kehitystavoite maakuntakaavasta

Pirkanmaan maakuntakaavassa ja Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmassa tavoitellaan tiivistyvää ydinkaupunkiseutua ja seutukeskuksia sekä painotetaan maakunnan eteläistä, pääradan suuntaista kasvusuuntaa. Tampereen keskustan ja Rautaharkko-Lakalaivan aluekeskuksen välittömässä läheisyydessä sijaitseva nykyinen järjestelyratapiha on tämän kasvusuunnan keskiössä. Se on toinen Suomen pääjärjestelyratapihoista, jossa järjestellään myös vaarallisten aineiden kuljetuksia. Järjestelyratapihatoiminnoista aiheutuu turvallisuusriskin lisäksi myös huomattavaa melu- ja värinähaittaa. Maakuntakaavassa ratapihalle on osoitettu vaihtoehtoinen sijainti Lempäälään uuden Läntisen ratayhteyden varrelle. Muutos mahdollistaa kuljettamiseen ja käsittelyyn liittyvien toimintojen laajentamisen Pirkanmaalla ja nykyisen alueen kehittämisen osaksi kaupunkimaista ympäristöä.

Ote voimassa olevasta Pirkanmaan maakuntakaavasta.

Muutos vaatii laajaa yhteistä näkemystä ja yhteistyötä

Vaiheyleiskaavaa laaditaan Tampereen kaupungin keskustan eteläpuoliselle alueelle valtuustokauden 2025–2029 aikana. Kokonaisvaltainen muutos on mahdollista osana laajemman seudullisen ja valtakunnallisen suunnitelman toteuttamista. Järjestelyratapihan siirto on mitava hanke ja sen toteuttamisella on poikkeuksellisen pitkä aikajänne. Suunnittelu ja valmistelu on aloitettava jo vuosikymmeniä ennen varsinaista toteutusta. Tämä edellyttää, että useat eri tahot löytävät yhteisen näkemyksen

ja sitoutuvat samaan tulevaisuuskuvaan. Hankkeesta on löydettävissä hyötytavoitteita sekä valtakunnan ja kaupunkiseudun tasolla että Tampereen kaupungin tasolla. Tampere käynnistää Kaupunkiseudun yhteistä näkemystä ja tahtotilaa tukemaan ”Etelän kasvusuunnan kaupunkikehitysohjelman”. Keskeisiä yhteistyötahoja työssä ovat Lempäälän ja Pirkkalan kunnat sekä Väylävirasto, mutta kehittämisen vaikutukset ulottuvat koko kaupunkiseudulle, etenkin Nokialle, Ylöjärvelle ja Kangasalle.

Muutoksen aikajänne ja vaihteellisuus

Yleiskaava tähtää pitkällä aikavälillä alueen kokonaisvaltaiseen muutokseen kaupunkimaisemmaksi palvelujen, työpaikkojen ja asuminen alueeksi. Suurelle osalle kaava-aluetta muutos on mahdollista järjestelyratapihan siirtyessä maakuntakaavan mukaisesti Lempäälään uuden läntisen ratayhteyden varrelle. Tämä tapahtunee vasta useiden vuosikymmenien päästä, kaavatyössä tähdätään alustavasti vuoteen 2060. Pitkän toteuttamisaikajänteen

vuoksi vaiheyleiskaavassa tutkitaan myös väli-vaiheen muutosmahdollisuuksia ja mahdollisia väliaikaisia käyttötarkoituksia, jotka tässä tapauksessa saattavat olla usean vuosikymmenen mittaisia. Osassa kaava-aluetta, esimerkiksi Lakalaivan alueella, muutos mahdollistuu jo aiemmin. Eli työssä määritellään mitä voidaan tehdä jo ennen järjestelyratapihan siirtoa ja mitä sen jälkeen.

PAIKALLINEN TASO

Tampere on kasvanut kestävästi keskustan eteläpuolelle asuminen, työpaikkojen ja viihtyisän kaupunkitilan alueena

SEUDULLINEN TASO

Tampereen eteläpuolelle on syntynyt seudullinen elinkeinojen, työpaikkojen ja logistiikan keskittymä, jonka hyödyt säteilevät laajalle

KANSALLINEN JA KANSAINVÄLINEN TASO

Tampereen seutu on erottamaton osa kansallisen henkilö- ja tavaraliikenteen sekä huoltovarmuuden sujuvaa ketjua

Etelän kasvusuunnan kehitysohjelman hyötytavoitteet 2060.

Voimassa oleva yleiskaava on strateginen

Voimassa oleva strateginen yleiskaava kuvaa ratapiha-alueen, sen lähiympäristön ja Lakalain aluekeskuksen pitkän aikavälin kehityksen. Alueelle on osoitettu keskustatoimintojen, palvelujen ja asumisen käyttötarkoituksia. Strateginen yleiskaava ei yksin riitä ohjaamaan yksityiskohtaisia maankäytön muutoksia. Alueelle tarvitaan tarkempi vaiheyleiskaava, joka varmistaa, että muutosprosessi on hallittu, tavoitteellinen ja kestävän kehityksen mukai-

nen. Lisäksi on huomioitava, että kaava-alueen muutos tapahtuu vaiheittain ja ulottuu pitkälle tulevaisuuteen. Vaiheyleiskaava ohjaa alueen tarkempaa asemakaavasuunnittelua.

Yleiskaavatilanteen ajantasaisuutta arvioidaan valtuustokausittain neljän vuoden välein, ja sitä tarkistetaan tarvittavin osin kaupunkistrategian tavoitteiden ja painotusten mukaan. Suunnittelu kohdistetaan kulloinkin ajankohtaisiin ja

uudesta strategiasta nouseviin kysymyksiin. Valtuustokauden aikana päivitettävää yleiskaavaa laaditaan niin sanottuna vaiheyleiskaavana (alueidenkäyttölaki 35 §) eli täydennetään voimassa olevaa yleiskaavatilannetta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ajantasaiset yleiskaavan merkinnät ja kaavamääräykset pysyvät sellaisenaan voimassa. Vaiheyleiskaavatyö kohdistuu vain valitun alueen tai teemojen selvitykseen, suunnitteluun ja vuorovaikutukseen.

Yleiskaavatilanne

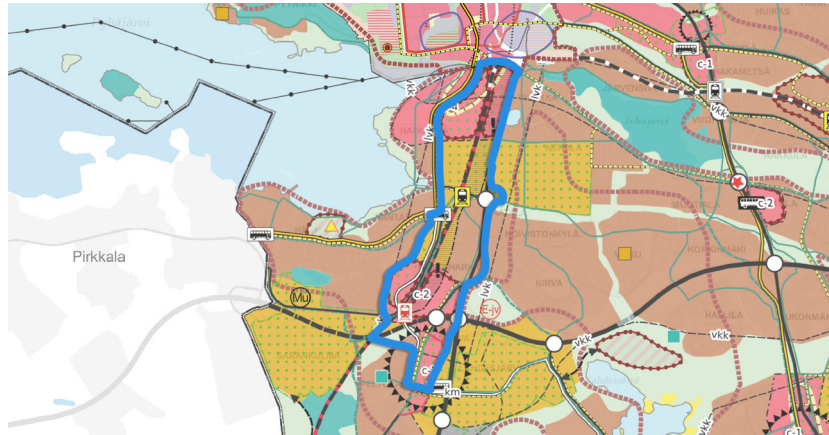
Suunnittelualueella on voimassa kolme eri yleiskaavaa: Kantakaupungin yleiskaava 2040 sekä sitä täydentävät Kantakaupungin vaiheyleiskaava 2017–2021 ja Kantakaupungin vaiheyleiskaava – valtuustokausi 2021–2025.

Ajantasainen yleiskaavatilanne on nähtävissä yleiskaavayhdistelmästä. Jotta useista voimassa olevista yleiskaavoista saa kokonaiskäsityksen, on ne koottu karttapalvelussa yleiskaavayhdistelmiksi. Kantakaupungin ja keskustan alueen yleiskaavakartat on jaettu teemoittain usealle kartalle. Vaiheyleiskaavan tavoitteita on esitetty yleiskaavayhdistelmän neljällä kartalla. Seuraavan sivun neljä karttaa ovat otteita voimassa olevasta yleiskaavayhdistelmästä.

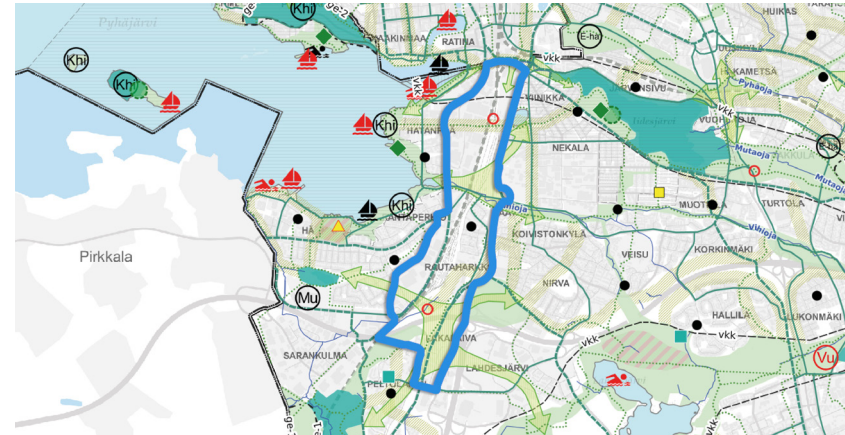
Helpoin tapa tutustua yleiskaavakarttoihin on katsoa niitä Karttapalvelu Oskarista.

Voimassa olevat yleiskaavayhdistelmät löytyvät karttatasovalikosta nimellä **Kantakaupungin lainvoimaiset yleiskaavayhdistelmät** osoitteesta kartat.tampere.fi

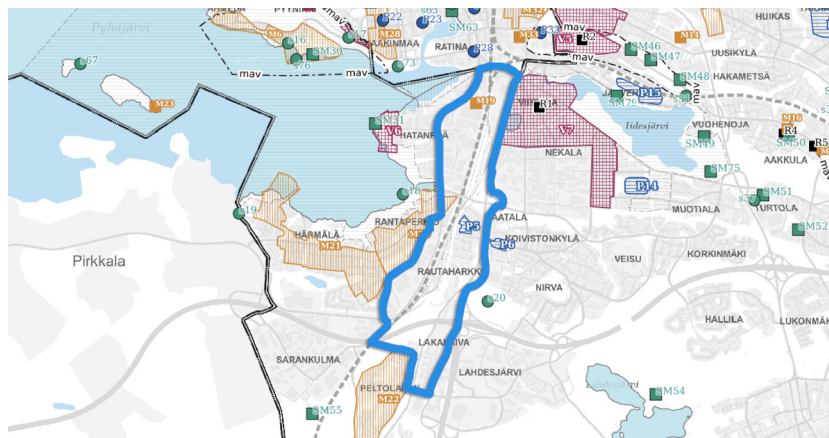
Otteet voimassa olevasta yleiskaavayhdistelmästä

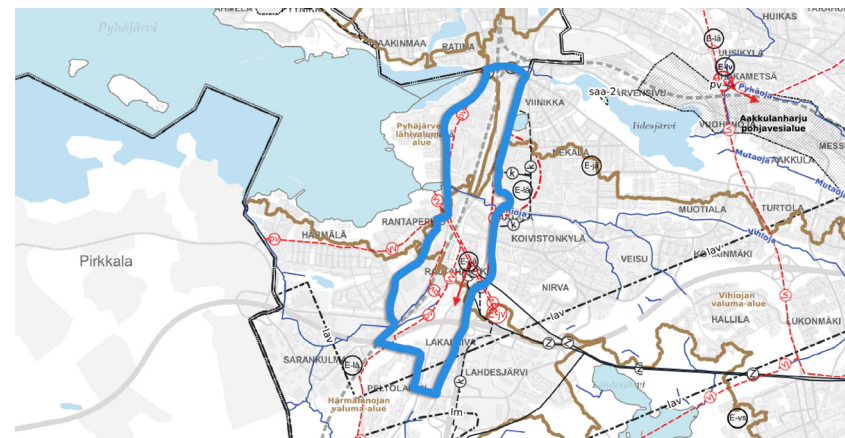
Kartta 1 Yhdyskuntarakenne: Alueelle on osoitettu keskustatoimintojen, palvelujen ja työpaikkojen ja asumisen alueita. Suuri osa alueesta on kaupunkivihreän kehittämisaluetta. Liikenteeseen liittyviä tavoitteita ovat kolme joukkoliikenteen vaihtopysäkkiä, uudet henkilöliikenteen asemat ja raitiotievaraus Vuorekseen. Ratapiha-alueen maankäytön muutos on mahdollinen sen jälkeen, kun suuronnettomuusriskin aiheuttavat toiminnot poistuvat alueelta.

Kartta 2 Viherympäristö ja vapaa-ajan palvelut: Kantakaupungin siniviher- rakenteen kytkeytyneisyyden varmistamiseksi alueella tulee kehittää viher- ja virkistysalueverkoston sekä ekologisen verkoston jatkuvuutta, saavutettavuutta ja toimivuutta. Viinikanoja ja Vihioja ovat tärkeitä viher- ja virkistysverkoston osia, joita tulee vahvistaa. Ratapiha-alueella on tavoitteena itä-länsisuuntaisen ekologisen ja virkistysyhteyden kehittäminen. Ratapihan alueella ja Lakalaivassa tulee varautua uusien kaupunginosapuistojen rakentamiseen.

Kartta 3 Kulttuuriperintö: Alue rajautuu Viinikka-Nekalan valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön ja Peltolammin maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön. Alueelle sijoittuu Hyppösen kenkätehtaan (Hatanpään teollisuustalo) ja Lokomon hallien sekä Rantaperkiön maakunnallisesti ja Rautaharkon paikallisesti arvokkaat kohteet.

Kartta 4 Kestävä vesitalous, ympäristöterveys ja yhdyskuntatekninen huolto: Alue sijoittuu Vihiojan, Viinikanojan, Pyhäjärven ja Härmälänojan valuma-alueille. Alueella on vesihuoltoon ja sähköön liittyviä kehittämistarpeita, joista osa on jo toteutettu liittyen Sulkavuoren keskuspuhdistamoon.

 Vaiheyleiskaava-alueen rajaus

Vaiheyleiskaava-alueen sijainti ja lähtökohdat

Yleiskaavasunnitelma laaditaan keskustan eteläpuolelle nykyisen järjestelyratapihan ympäristöön Viinikanojan ja Lakalaivan väliselle alueelle.

Aluerajaus ja nykytilanteen kuvaus

Kaava-alueen rajauksen laajuus on 277 hehtaaria. Alue on tällä hetkellä suurelta osin järjestelyratapihaa, jossa käsitellään myös vaarallisten aineiden kuljetuksia. Alueella sijaitsee kaksi merkittävää sisääntuloväylää etelän suunnasta kaupunkiin, Lempääläntie ja Hatanpään valtatie. Nämä molemmat ovat myös merkittäviä joukkoliikennekatuja. Hatanpään valtatielle rakennetaan parhaillaan raitiotietä Tampereen keskustasta Partolaan. Alueella on paljon toimitalo-alueita, erityisesti autokaupan alaan liittyviä toimintoja ja yrityksiä. Rautaharkon asuinalue sijaitsee alueella. Alueen eteläosassa sijaitsee Lakalaivan toimitila-alue. Laaja rata-alue muodostaa merkittävän estevaikutuksen eteläiselle kaupunkialueelle. Estevaikutuksen vuoksi alueelta puuttuvat itä-länsisuuntaiset yhteydet kävelijöille ja pyöräilijöille sekä viheralueverkon ja ekologisen verkoston yhteydet.

Kaava-alue rajattiin aloitusvaiheessa valtatie 3 pohjoispuolelle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä huhtikuussa 2026. Aloitusvaiheen jälkeen tuli esille tarve laajentaa kaava-aluetta koskemaan myös Lakalaivan muuttuvaa aluekeskusta, johon oli ohjelmoitu asemakaavoitusohjelmassa vuodelle 2029–2030 Lakalaiva I asemakaava ja sitä edeltävä yleissuunnittelu. Yleissuunnitelma laaditaan nyt osana vaiheyleiskaavatyötä. Suunnitelmassa määritellään tulevan liikenneverkon kokonaisuus, tutkitaan ympäristöhäiriöiden laajuus, viheralueiden sijoittuminen ja korttelirakenteen periaatteet. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan uudelleen nähtäville.

Kaava-alueen rajaus voi tarkentua myös myöhemmin kaavaprosessin aikana.

Vaiheyleiskaava-alueen rajaus kartalla.

Tavoitteet, selvitykset ja vaikutusten arviointi

Vaiheyleiskaavan tavoitteet muodostuvat sekä seudullisista että paikallistason tavoitteista. Suunnitelma perustuu kaavatyön tueksi tehtäviin selvityksiin ja sen vaikutuksia arvioidaan laajasti.

Vaiheyleiskaavan tavoitteet

Seudulliset tavoitteet liittyvät laajempaan kokonaisratkaisuun, missä uusi järjestelyratapiha sijoittuu uuden läntisen oikoradan varteen. Sitä pystytään tarvittaessa kehittämään nykyistä laajemmaksi, jolloin se palvelee koko Suomea keskeisenä ratalogistiikan solmupisteenä. Samalla nykyistä pääradan vartta Tampereen keskustan eteläpuolella voidaan kehittää tiiviimmäksi ja kaupunkimaisemmaksi palvelujen, työpaikkojen ja asumisen alueeksi.

Monipuolinen maankäyttö

Tampereen kaupunki tavoittelee maankäytön muutosta, joka mahdollistaa alueen kehittämisen keskustamaiseksi ympäristöksi sekä asumisen ja palveluiden alueeksi. Nykyinen tilajako kortteleihin ja yleisiksi alueiksi tulee tar-

kastella tavoitellun maankäytön näkökulmasta uudelleen, jotta asuinrakentamista ja siihen liittyviä palveluja kuten kouluja, päiväkoteja ja puistoja sekä viherverkostoa on mahdollista sijoittaa alueelle. Muutos vaikuttaa alueen kaupunkikuvaan. Kaikki tekijät heijastuvat kiinteistöjen arvoon sekä alueen vetovoimaan ja identiteettiin.

Vaiheittainen toteuttaminen

Vaiheyleiskaavalla varmistetaan alueen muutoksen hallittu eteneminen pitkällä aikavälillä. Vaiheyleiskaavatyössä tutkitaan, millaisia muutoksia alueella voidaan tehdä jo ennen ratapihan siirtoa ja millaisia siirron jälkeen. Vaiheyleiskaava ohjaa voimaantulonsa jälkeen alueen asemakaavoitusta.

Yhtenäinen siniviherrakenne

Alueella on keskeinen merkitys kantakaupungin siniviherrakenteen kytkeytyneisyyden kehittämisessä. Tällä hetkellä alueelta puuttuu lähes kokonaan viheralueverkosto sekä ekologinen verkosto. Tavoitteena on muodostaa alueelle monipuolinen, ympäröiviin viheralueisiin kytkeytyvä viheralueverkosto, joka tukee sekä ekologisia yhteyksiä että asukkaiden arjen hyvinvointia. Uudet asukkaat tarvitsevat monipuolisia lähivirkistysalueita ja -palveluita, minkä lisäksi alueelle on tarve kehittää laajemmin asukkaita palvelevia kaupunginosapuistoja. Ne tarjoavat monitoimisia oleskelu-, leikki- ja ulkolumahdollisuuksia ja toimivat samalla tärkeinä viherverkoston solmukohtina.

Sujuva liikkuminen

Ajoneuvoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn järjestelyjä on tarkasteltava uudelleen itä-länsisuuntaisen toiminnallisuuden parantamiseksi. Tarkasteluissa on huomioitava, että alueen nykyiset väylät toimivat merkittävänä sisääntuloväylänä Tampereen keskustaan etelän suunnalta. Lisäksi tullaan tarkentamaan alueelle sijoittuvan uuden henkilöliikenneaseman sekä keskustasta Vuorekseen osoitetun raitiotielinjan sijainteja. Urbaanimpi rakenne edellyttää erilaista infrastruktuuria kuin alueen nykyinen maankäyttö. Käytöstä vapautuvat alueet saattavat vaatia maaperän puhdistamista ja uusille toiminnoille asetetaan tiukemmat vaatimukset muun muassa melun, ilmanlaadun ja turvallisuuden suhteen.

Yhdessä tekeminen

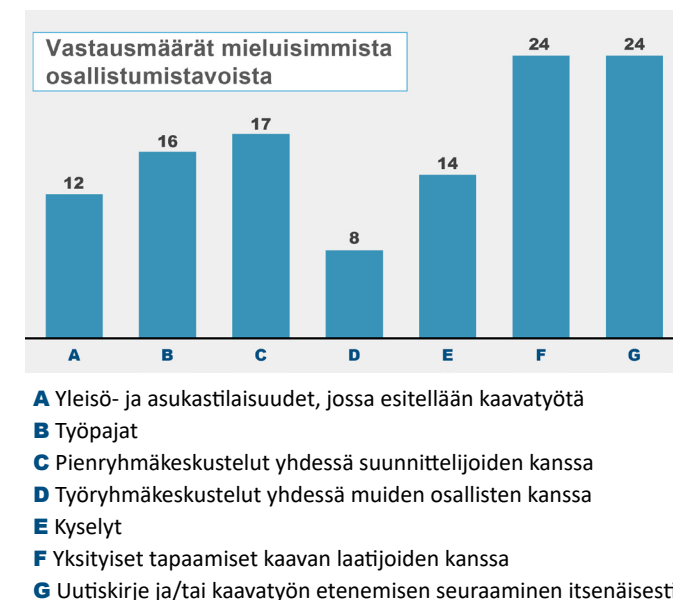
Alueella on useita kiinteistönomistajia ja erilaisia yrityksiä, joiden toiminta alueella halutaan turvata. Alueen toimijoille tehtiin jo ennen kaavan aloituspäätöstä kysely, jolla tiedotettiin alkavasta suunnittelutyöstä. Lisäksi kartoitettiin toimijoiden lähtökohtia ja tavoitteita alueen kehittämiselle sekä muutokselle, jotta ne voidaan huomioida suunnittelussa. Kysely oli

avoinna 2.–22.2.2026 ja siihen saatiin 55 vastausta. Kyselyn vastauksia täydennetään syyskuussa 2026 Lakalaivan toimijoiden vastauksilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on koottu kyselyn alustavat tulokset. Tarkempia analyysejä kyselystä raportoidaan kaavatyön myöhemmässä vaiheessa.

Vastausten mukaan alueen nykyisistä ominaisuuksista eniten toimintaa alueella tukevat ydinkeskustan ja valtateiden läheisyys, työntekijöiden ja asiakkaiden hyvät liikenneyhteydet, kehittymismahdollisuudet alueella sekä sopivat ja toimivat tilat. Lisäksi 65 prosenttia vastaajista ajattelee raitiotien valmistuessaan vaikuttavan positiivisesti toimintaan alueella.

Toimijoilta kysyttiin, toiveita ja huolia liittyen alueen kehittämiseen ja heidän toimintaansa alueella. Puolet toivoi sujuvampia liikennemahdollisuuksia asiakkaille ja 40 prosenttia enemmän palveluita lähiympäristöön. Noin Vastaajista 35 prosenttia toivoi sujuvampia liikenneyhteyksiä työntekijöille ja toiminnan laajentumismahdollisuuksia.

Vastanneista 20 prosenttia koki huolena rasakan liikenteen ja tavaraliikenteen hankaloitumisen. Kaupunkikuvalliset muutokset eivät juuri lainkaan huolettaneet. Muuten vastaukset huolista jakaantuivat tasaisesti seuraavien vaihtoehtojen välillä: ympäristöhäiriöiden tuottamisen liiallinen rajoittaminen, alueen hintatason nouseminen ja asukkaiden, kävelijöiden ja pyöräilijöiden määrän kasvu alueella sekä ympäristön muuttuminen liikaa oman toiminnan kannalta. Kaksi kolmasosaa vastanneista kokee sijainnin olevan toiminnalle ihanteellinen jatkossakin ja, että toiminnalla on hyvät mahdollisuudet kehittyä.

Laadittavat selvitykset ja suunnitelmat

Kaavas suunnitelman tueksi tullaan tekemään useita selvityksiä. Ne antavat kuvan nykyhetken tilanteesta, tuovat esiin huomioitavia asioita ja auttavat määrittelemään erilaisia tavoitteita kaavatyölle.

Selvitysten lisäksi tehdään erilaisia suunnitelmia ja visioita eri teemoista. Näiden avulla pystytään sovittamaan eri teemoja yhteen ja arvioimaan millaisia vaikutuksia suunnitelmien toteuttamisella on. Selvityksiä ja suunnitelmia pyritään päivittämään vaiheyleiskaavan verkkosivuille sitä mukaa kun ne valmistuvat.

Selvityksiä tehdään seuraavista aihekokonaisuuksista:

- Perusselvitykset väestöstä ja asumisesta, työpaikoista ja elinkeinoista, palveluista, kaavatilanteesta ja maanomistuksesta
- Rakennettu kulttuuriympäristö
- Yhdyskuntatekninen huolto
- Liikennejärjestelmä
- Siniviherrakenne ja virkistyspalveluverkosto
- Ilmasto-olot ja vesisuhteet
- Kasvillisuus ja eläimistö
- Maaperä, rakennettavuus ja pilaantuneet maat
- Ympäristöhäiriöt
- Mustaliuskeselvitys
- Vaarallisten aineiden kuljetusten ratapihaa koskevat selvitykset

Laadittavia suunnitelmia ovat:

- Maankäyttö- ja liikennejärjestelmävisio
- Siniviherrakenteen ja virkistyspalveluiden tavoitetila ja visio
- Palveluverkon ja kaupallisten palveluiden tavoitetila
- Kaavatalouden laskelma
- Hulevesisuunnitelma
- Toteuttamisen vaiheistamisen suunnitelma

Vaiheyleiskaavan toteuttamisen vaikutusten arviointi

Kaavan tulee lain mukaan perustua suunnitteluun, joka arvioi kaavan merkittävät vaikutukset. Suunnittelun pohjaksi laaditaan tutkimuksia ja selvityksiä. Kun kaavaa laaditaan, on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan

lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Kaavatyön aikana tulee arvioida, millaisia vaikutuksia yleiskaavan mukaisella toteutuksella on muun muassa asukkaisiin, luontoon, liikenteeseen, päästöihin, ilmastoon ja elinkeinoelämään.

Vaiheyleiskaavatyössä vaikutusten arviointia pyritään hyödyntämään suunnittelua tukevana yhteensovittamisen työkaluna. Pyrkimyksenä on tunnistaa suunnittelun sisältöjen ja teemojen keskinäiset ristiriidat sekä kaavan toteuttamisen riskit eri mittakaavatasoilla.

Vaiheyleiskaavaa ohjaavat asiakirjat ja suunnitelmat

Yleiskaavaa ohjaavat muun muassa alueidenkäyttölaki, Pirkanmaan maakuntakaava ja Tampereen strategia.

Ilmari Nurmisen pormestariohjelma 2025–2029

Pormestari Ilmari Nurmisen pormestariohjelma ”Meidän Tampere – Tulevaisuus tehdään yhdessä” julkaistiin syksyllä 2025. Pormestariohjelma ulottuu vuoteen 2029 ja se kokoaa pormestarikoalition valtuustoryhmien näkemykset. Pormestariohjelmassa korostuu elinvoimainen, tasa-arvoinen, kansainvälinen ja hyvinvoiva kaupunki, joka on jatkossakin Suomen vetovoimaisin ja kunnianhimoisin luonto- ja ympäristötavoitteissaan.

Tampereen strategia 2035 – Tekemisen kaupunki

Tampereen strategia on perusta kaupungin johtamiselle. Se perustuu tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin ja sisältää näkemykset kaupungin kehittämisestä vuoteen 2035 mennessä. Strategia hyväksyttiin valtuustossa 10.11.2025. Valtuustokausittain päivittyvä Kantakaupungin yleiskaava konkretisoi maankäytön osalta strategian tavoitteita. Yleiskaavan valmistelua ohjaa erityisesti strategian ”Kestävyyttä” -painopiste. Sen linjauskonaisuuksia ovat: Ilmastotyön vastuunkantaja, Luonnon monimuotoisuuden suunnannäyttäjä ja Omaleimaisista kaupunginosistaan ylpeä.

Alueiden käyttölaki (AKL)

Yleiskaavan laatiminen on alueidenkäyttölailla ohjattua toimintaa. Lain 9 § mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Yleiskaavan osalta lain 39 § esittää sisältövaatimuksia yleiskaavalle. Niiden mukaan yleiskaavan laadinnassa on otettava huomioon muun muassa yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys sekä mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Alueidenkäyttölakia uudistetaan ja tavoitteena on, että hallitus antaa lakiesityksen eduskunnalle kevätistunto-kaudella 2026.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat sanallisia tavoitteita ja ne ohjaavat maakuntakaavojen ja yleiskaavojen laadintaa. Tavoitteet on jaettu viiteen pääryhmään, jotka ovat: 1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, 2. Tehokas liikennejärjestelmä, 3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö, 4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja 5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto. Valtioneuvosto päätti edellisen kerran valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017.

Pirkanmaan maakuntakaava

Pirkanmaalla on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040, jonka Pirkanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt 27.3.2017. Maakuntakaava tuli voimaan 8.6.2017. Lisäksi Pirkanmaalle on hyväksytty vaihemaakuntakaava "Elonkirjo ja energia" maakuntavaltuuston kokouksessa 7.4.2025. Vaihemaakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen. Tällä hetkellä on vireillä vaihemaakuntakaava "Teollisuuden uudet sijaintipaikat", jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä vuonna 2025. Yleiskaavan tulee perustua maakuntakaavaan.

Kaupunkiseudun rakennesuunnitelma

Tampereen kaupunkiseudun 3. rakennesuunnitelma 2040+ "Vehreä metropolimme" hyväksyttiin seutuhallituksessa 25.10.2023. Suunnitelma on kaupunkiseudun kuntien yhteinen tahtotila seudun tulevaisuuden ratkaisusta. Suunnitelma korostaa sinivihreää ympäristöä, vahvaa rakennetta ja kansainvälistymisen paikkoja.

Valtion ja Tampereen kaupunkiseudun välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimus 2024–2027 allekirjoitettiin 13.12.2024 Helsingissä. Sopimuksen toimenpiteenä (40.) Kunnat ja valtio yhdessä huolehtivat seudun kestävästä kaupunkikehityksen, turvallisuuden (VAK) ja huoltovarmuuden kannalta ongelmallisella sijainneilla olevien terminaalien siirron suunnittelusta ja maankäytön päivittämisestä vastaamaan alueen kaavoja. Sopimuskaudella kaupunkiseutu ja Väylävirasto edistävät yhdessä järjestelyratapihan siirtoa ja multimodaalin logistisen solmun mahdollistamista uudessa sijainnissa. Lempäälän kunta valmistee yleiskaavaa järjestelyratapihan siirron mahdollistamiseksi ja Tampereen kaupunki jatkaa maankäytön suunnittelua nykyisen järjestelypihan alueella ja arvioi muutoksen yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset.

Etelän kasvusuunta -kehitysohjelma

Yleiskaavatyön rinnalla käynnistyy Etelän kasvusuunta -kehitysohjelma. Kehitysohjelman avulla koordinoidaan pitkällä aikajänteellä koko alueen kehittämistyötä ja tavoitellaan siihen kytkeytyviä seudullisia, kansallisia ja kansainvälisiä hyötyjä. Tampereen kaupunginhallitus ohjaa ohjelman kehittämistä, ja asettaa sille tavoitteet kevään 2026 aikana.

Suunnittelun vaiheet, aikataulu ja osallistuminen

Vaiheyleiskaava valmistellaan valtuustokauden 2025–2029 aikana. Suunnitteluun voi osallistua eri vaiheissa osallistumalla yleisötilaisuuksiin ja jättämällä palautetta.

Suunnittelun vaiheet

Yleiskaavan suunnitteluprosessi on ajoitettu valtuustokauden 2025–2029 ajalle. Prosessiin kuuluvat vaiheet ovat: aloitusvaihe, valmisteluvaihe, ehdotusvaihe ja hyväksymisvaihe.

Kaavatyö alkoi maaliskuuhuhtikuussa 2026 kaupunginhallituksen hyväksyttyä OAS:n. Kaava-aluetta laajennettiin koskemaan myös Lakalaivaa ja OAS asetettiin uudelleen nähtäville syksyllä 2026. Kaavaluonnos valmistuu syksyllä 2027. Kaavaehdotus ja kaavan hyväksyminen on ajoitettu vuodelle 2028.

Aloitusvaiheessa laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa kuvataan kaavan lähtökohtia, tavoitteita, laadittavia selvityksiä ja vaikutusten arvioinnin tapoja sekä kerrotaan suunnitteluprosessin osallistumisen tavoista. OAS:sta voi jättää mielipiteen. Aloitusvaiheessa pidetään viranomaisneuvottelu, jossa käsitellään kaavan tavoitteita ja laadittavia selvityksiä.

Valmisteluvaiheessa laaditaan kaavaluonnosaineistoa: yleiskaavaluonnos tai luonnosvaihtoehtoja, kaavaselostus, vaikutusten arviointi sekä erilaisia selvityksiä ja tarkasteluja. Yhdyskuntalautakunta hyväksyy aineiston nähtäville. Voit jättää valmisteluaineistosta mielipiteen. Aineistosta pyydetään myös lausunnot viranomaisilta ja muilta tarpeellisilta tahoilta. Tämä vaihe on osallistumisen kannalta tärkeä, sillä tässä vaiheessa voidaan suunnitelmaan tehdä vielä isompiakin muutoksia. Saatua palautetta käsitellään kaupunginhallituksessa ja sen pohjalta linjataan jatkosuunnittelutyötä.

Ehdotusvaiheessa luonnosaineisto viimeistellään ehdotukseksi eli hyväksyttäväksi yleiskaavaksi. Ehdotusvaiheessa ei voi enää olla vaihtoehtoisia ratkaisuja. Yhdyskuntalautakunta hyväksyy ehdotuksen yleisesti nähtäville. Ehdotuksesta voi jättää muistutuksen. Viranomaisilta ja muilta tahoilta pyydetään lausunnot. Muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet. Palautteen pohjalta on mahdollista

tehdä pieniä korjauksia karttaan ja selostukseen. Palautteen käsittelyn jälkeen järjestetään viranomaisneuvottelu. Yleiskaava voi tämän jälkeen edetä hyväksymiskäsittelyihin. Mikäli kaavaehdotukseen tehtävät muutokset ovat suuria, asetetaan ehdotus uudelleen nähtäville.

Hyväksymisvaiheessa käsittelet etenevät yhdyskuntalautakunnan ja kaupunginhallituksen kautta kaupunginvaltuustoon. Kaupunginvaltuusto hyväksyy valtuustokauden 2025–2029 vaiheyleiskaavan. Hyväksymispäätöksestä on mahdollisuus jättää oikaisuvaatimus Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa.

Kolmessa ensimmäisessä vaiheessa asukkailla ja muilla tahoilla on mahdollisuus osallistua kaavan laadintaan ja antaa palautetta nähtäville asetettavista suunnitelmista ja aineistoista. Näissä kolmessa vaiheessa järjestetään myös avoimia yleisötilaisuuksia, joissa esitellään laadittuja suunnitelmia ja keskustellaan niistä.

Aikataulu

2025 Kaupunkistrategia ja työohjelma	2026 Aloituspvaihe	2026–2027 Valmisteluvaihe	2027–2028 Ehdotuspvaihe	2028 Hyväksymisvaihe
Suunnittelutyön eteneminen, toimielinkäsittelyt ja viranomaisyhteistyö				
Kaupunkistrategian hyväksyminen kaupunginvaltuustossa 10.11.2025 Yleiskaavoituksen työohjelman valmistelu ja hyväksyminen 15.12.2025 kaupunginvaltuustossa	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) valmistelu Kaupunginhallitus hyväksyy OAS:n ja kuuluttaa vaiheyleiskaavan vireille Viranomaisilta lausunnot OAS:sta Aloituspvaiheen viranomaisneuvottelu Kaupunginhallitus hyväksyy päivitetyn OAS:n ja kuuluttaa sen nähtäville mielipiteitä ja lausuntoja varten.	OAS-palautteen läpikäynti ja kaupunginhallituksen linjaus työn jatkosta Valmisteluaineiston ja luonnoksen valmistelu Yhdyskuntalautakunta asettaa valmisteluaineiston ja luonnoksen nähtäville Viranomaisilta lausunnot valmisteluaineistosta ja kaavaluonnoksesta	Valmisteluaineistosta saadun palautteen läpikäynti ja kaupunginhallituksen linjaus työn jatkosta Kaavaehdotuksen valmistelu Yhdyskuntalautakunta asettaa kaavaehdotuksen nähtäville Viranomaisilta lausunnot kaavaehdotuksesta Ehdotuspvaiheen viranomaisneuvottelu	Kaavaehdotuksesta saadun palautteen huomiointi Yleiskaavan valmistelu hyväksymiskäsittelyihin Kaupunginvaltuusto hyväksyy vaiheyleiskaavan
Osallistumisen ajankohdat ja osallistumismahdollisuudet				
	Toimijakysely ennen kaavatyön aloittamista kiinteistönomistajille ja yrittäjille OAS nähtävillä Yleisötilaisuudet Voit jättää mielipiteen OAS:sta	Kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto nähtävillä Yleisötilaisuudet Osallisyhmän tapaaminen Voit jättää mielipiteen valmisteluaineistosta ja kaavaluonnoksesta	Kaavaehdotus nähtävillä Yleisötilaisuudet Osallisyhmän tapaaminen Voit jättää muistutuksen kaavaehdotuksesta	Voit hakea hyväksymispäätökseen muutosta hallinto-oikeudesta

Osalliset ja osallistumismahdollisuudet

Kaavatyöhön voi osallistua jättämällä kaavan aloitusvaiheesta tai luonnoksesta mielipiteen ja ehdotuksesta muistutuksen aineiston nähtävillä ollessa tai osallistumalla tilaisuuksiin, joita järjestetään kaavatyön aikana.

Kaavatyöhön voivat osallistua:

- Tampereen kaupungin asukkaat
- Maanomistajat ja kiinteistöjen omistajat
- Tampereella toimivat yritykset, yhdistykset ja yhteisöt
- Naapurikunnat
- Eri viranomaiset
- Kaupunkisuunnittelun toimialat
- Kaupungin eri organisaatiot

Miksi mielipiteet ovat tärkeitä

Mielipiteellä voi ottaa kantaa kaavan sisältöön tai välittää suunnittelijoille tietoa ja kokemuksia kaava-alueelta ja sen teemoista. Mielipiteissä kannattaa nostaa esille myös niitä asioita, jotka koetaan myönteiseksi ja hyviksi ratkaisuiksi. Tällä tavoin on mahdollista vaikuttaa siihen, että myönteiseksi koetut seikat pysyvät mukana suunnittelun seuraavassakin vaiheessa.

Kaikki saadut palautteet käydään läpi ja niihin kirjoitetaan vastineet ja niistä kootaan palaute- ja vastineraportti. Tämä raportti viedään tiedoksi kaupunginhallitukselle, joka ohjaa yleiskaavatyötä eteenpäin saadun palautteen pohjalta.

Osallisryhmä

Kaavatyön tueksi perustetaan osallisryhmä, joka koostuu alueella toimivien yritysten edustajista ja alueen kiinteistönomistajista. Ryhmän jäsenet toimivat taustayhteisöjensä edustajina ja tuovat suunnitteluun paikallistuntemusta. Ryhmä kokoontuu keskustelemaan suunnitelman sisällöistä ja niiden vaikutuksista. Erityisesti paneudutaan alueen vaiheittaiseen muutokseen ja sen vaikutuksiin alueella toimiviin. Tavoitteena on myös varmistaa parempi tiedonkulku eri osapuolten välillä.

Ryhmä pyritään kokoamaan mahdollisimman monipuolisista taustoista. Ryhmään valitaan ilmoittautuneista halukkaista noin 20 osallistujaa ja sen on tarkoitus kokoontua tapaamiseen 2–4 kertaa suunnittelutyön aikana.

Viestintäkanavat ja kaavapalautteen lähettäminen

Seuraa vaiheyleiskaavan etenemistä verkossa ja Instagramissa. Voit lisäksi tilata uutiskirjeen suoraan sähköpostiisi kaavan verkkosivuilta.

Kaavan verkkosivut

tampere.fi/vaiheyleiskaava2025-2029

Instagram

[Muuttuva Tampere](https://www.instagram.com/muuttuva_tampere)

Karttapalvelu Oskari

kartat.tampere.fi

Kaupungin kuulutukset

tampere.fi/ilmoitustaulu

**Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa
päivitetään tarvittaessa
vaiheyleiskaavaprosessin aikana.**

Millainen kaavaa koskeva mielipide voi olla?

Mielipide on vapaamuotoinen esitys, jossa kerrot mielipiteesi nähtävillä olevasta vaiheyleiskaavan aineistosta ja siihen liittyvästä suunnitelmasta. Voit siis laatia lyhyen tai pitkän mielipiteen, jossa kerrot tarkemmin ajatuksistasi. Yleiskaavan aloitus- ja valmisteluvaiheessa on vapaamuotoisen mielipiteen jättämisen lisäksi mahdollisesti tarjolla sähköinen kysely. Ehdotusvaiheen mielipidettä kutsutaan muistutukseksi.

Mielipide toimitetaan kaupungin kirjaamoon sähköpostitse tai postitse, tai sen voi käydä viemässä itse paikan päälle. Kyselyvastaukset ohjautuvat suoraan kirjaamoon. Mainitsethan mielipiteessäsi selkeästi vaiheyleiskaavan diaarinumeron. Muistathan myös, että mielipiteiden sisältö on julkista tietoa. Mielipiteen lähettäjän henkilötietoja ei julkaista.

Virallinen kaavapalaute kaupungin kirjaamoon

kirjaamo@tampere.fi

Postiosoite:

Tampereen kaupunki, Kirjaamo
PL 487, 33101 Tampere

Käyntiosoite:

Aleksis Kiven katu 14–16 C
Avoinna: ma-pe klo 9.00–16.00

Palautteeseen pyydetään merkitsemään
diaarinumero **TRE:200/10.02.03/2026**

Lisätietoa kaavoituksesta Tampereen palvelupisteestä

tampereenpalvelupiste@tampere.fi

Käyntiosoite:

Aleksis Kiven katu 14–16 C
Avoinna: ma-pe klo 9.00–16.00

Puh. 041 730 8168

Yhteystiedot

Lisätietoja alkavasta vaiheyleiskaavatyöstä

- yleiskaavapäällikkö Pia Hastio
puh. 040 801 6917
- projektiarkkitehti Lotta Kauppila
puh. 040 800 7212

Lisätietoja vuorovaikutuksesta

- erikoissuunnittelija Maria Seppälä
puh. 040 653 4915
etunimi.sukunimi1@tampere.fi

Lisätietoja Etelän kasvusuunnan kehitysohjelmasta

- kehitysjohtaja Heini Ruski
puh. 041 730 0921

Sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@tampere.fi (ellei toisin mainita)